

Gra terenowa dla starszych i młodszych

PARK ŚLĄSKI

Wycieczki są super, ale wycieczki z zadaniami są jeszcze lepsze!
Baw się, poznając przyrodę! Tu nie ma złych rozwiązań!

Przebieg trasy:

Park Śląski – spacer szlakiem parkowych stawów lub swoim własnym.

O obszarze:

Park Śląski znajduje się na pograniczu Siemianowic Śląskich, Chorzowa i Katowic. Zajmuje 535 hektarów, z czego prawie połowę stanowią tereny leśne, a 100 hektarów stanowią regularnie pielęgnowane powierzchnie parkowe. Jest to „oaza zieleni” zlokalizowana pośrodku kilkumilionowej aglomeracji górnośląskiej, w najbardziej uprzemysłowionym regionie kraju.

Powierzchnia Parku Śląskiego urozmaicona jest przez stawy, sadzawki i strumyki. Obecność wody, a także liczne nasadzenia różnych gatunków drzew i krzewów oraz rozległe łąki sprawiają, że Park jest atrakcyjnym siedliskiem dla dzikiej fauny.

W Parku odnaleźć można wiele różnych ścieżek. Proponujemy spacer szlakiem czternastu parkowych stawów, ze względu na bogactwo przyrodnicze, jakiego doświadczymy, wybierając

właśnie tę trasę. Wszystkie stawy są zasilane w wodę w sposób naturalny poprzez gromadzenie wód opadowych i tzw. wysięków oraz grawitacyjną cyrkulację wody w systemie parkowych kanałów i strumyków. Woda przyciąga wiele ciekawych okazów fauny i flory. W dwóch niewielkich stawach przy Planetarium Śląskim można zaobserwować jednego z większych ślimaków – stódkowodnego zatoczka rogowego. Z płazów możemy tu spotkać żabę śmieszkę. Po powierzchni wody pływają jedne z największych polskich chrząszczy – pływaki żółtobrązki. W centralnej części Parku warto odwiedzić szczególnie urokliwe miejsce: Staw Perkoz oraz Duży Staw z wyspą obleganą przez ptactwo wodne. Zaobserwujemy tu m.in.: łyskę, perkozka dwuczubego, perkozka, głowienkę, mewę śmieszkę. Park Śląski charakteryzuje się również

dużym bogactwem gatunkowym ptaków wróblowatych. Wśród drzew parkowych można dostrzec lub usłyszeć m.in. czubatkę, czyża, dzwońca, gila, mysikrólika, raniuszka, rudzika, trznadla, wilgę i wiele innych gatunków.

Dodatkowo warto przemierzyć kilometrową ścieżkę dendrologiczną, która biegnie od budynku dyrekcji parku, przez mokrą łąkę, ogród japoński, do przedpola Rosarium. Trasa ta daje możliwość poznania z bliska wielu okazów szlachetnych, egzotycznych drzew. W pobliżu drzew umieszczono tablice informacyjne zawierające opis danego gatunku, jego nazwę łacińską oraz mapę z obszarem występowania. Do najciekawszych drzew w tej kolekcji należą: metasekwoja chińska, ambrowiec amerykański, magnolia parasolowata, cis, limba, kosówka,

grójecznik, tulipanowiec oraz miłorząb dwuklapowy.

W Parku Śląskim rośnie kilka milionów drzew w różnym wieku. W niektórych miejscach najstarsze drzewa sąsiadują z tymi najmłodszymi. W pierwszych latach tworzenia Parku Śląskiego posadzono ok. 3,5 miliona drzew i krzewów w 70 gatunkach i odmianach. Były to przeważnie rośliny pionierskie, szybko rosnące, odporne na zanieczyszczenia przemysłowe – np. brzozy, topole, wierzy i czeremchy. Gatunki szlachetne dosadzano w latach późniejszych, gdy w parku wytworzył się odpowiedni mikroklimat. Najstarsze drzewa w Parku Śląskim liczą ponad 65 lat, gdyż rosły na tym terenie jeszcze przed powstaniem parku. Najwięcej takich drzew odnajdziemy w okolicach tzw. Szwajcarskiej Doliny.

Zadanie 1. Atlas roślin

Miłorząb dwuklapowy

Fot. PawełMM/CC BY-SA 3.0

W trakcie wędrowki znajdziesz wiele różnych gatunków roślin; niektóre z nich, choć małe i niepozorne, mają wiele uroku, jeśli przyjrzymy im się z bliska. Inne pięknie kwitną i już z daleka rzucają się w oczy. Czy chciałbyś nauczyć się je rozpoznawać i nazywać? Pomoże Ci w tym jedna z bezpłatnych aplikacji, którą można ściągnąć na telefon komórkowy, np. Pl@nt Net. Wystarczy zrobić zdjęcie roślinie, a aplikacja powie Ci, jaki to gatunek. Stwórz sobie w telefonie atlas roślin z wycieczki.

Zadanie 2. Zabawa w spostrzegawczość

Stawy i ciekі wodne to miejsca, gdzie wyjątkowo gwarnie toczy się życie. Woda, jako miejsce rozmnażania, żerowania, schronienia, przyciąga wiele gatunków owadów, płazów, gadów, ptaków, ssaków.

Stojąc nad dowolnym zbiornikiem lub ciekim wodnym, pobaw się w spostrzegawczość.

Przez 5 minut spróbuj zaobserwować jak najwięcej gatunków ze świata fauny. Licz się zarówno wszystkie kręgowce, jak i bezkręgowce. Nie musisz znać nazwy tych zwierząt, policz tylko, ile udało Ci się ich „namierzyć” w ciągu 5 minut.

Zadanie 3. Leśna ciuciubabka

Na trasie wędrowki możemy podziwiać wiele różnych gatunków drzew – zarówno rodzimych, jak i egzotycznych, występujących naturalnie w innych strefach klimatycznych.

W okresie wegetacyjnym drzewa najłatwiej rozpoznać po liściach. Jeśli drzewa nie mają jeszcze liści, rozpoznajemy je po pokroju i korze. Przyjrzyj się korze, kształtom korony i pni poszczególnych gatunków drzew. Sprawdź, jaka kora jest w dotyku – która jest bardziej gładka, a która szorstka i mocno wyżłobiona.

Zabawa w leśną ciuciubabkę: znajdźcie 4 różne gatunki drzew i dotknijcie ich pni. Następnie jednej osobie zakryjcie oczy i prowadźcie ją krętą drogą do jednego

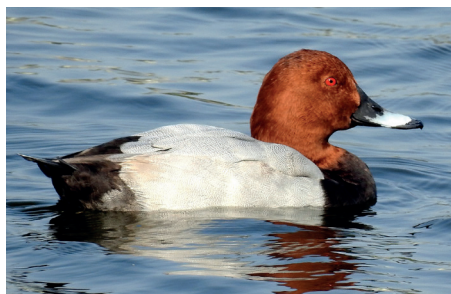

Trznadel zwyczajny

Fot. Charles J Sharp/CC BY-SA 4.0

z poznanych wcześniej drzew – jej zadaniem będzie rozpoznanie poprzez dotyk, które to drzewo.

Zadanie 4. Zawody w nurkowaniu

Głowienka zwyczajna

Fot. Dr Raju Kasambe/CC BY-SA 4.0

Zatrzymaj się nad wodą i spróbuj zaobserwować jak najwięcej gatunków ptaków, które tu żyją. Przyjrzyj się, jak są ubarwione, czym się wyróżniają. Jeśli poświęcisz trochę czasu, zaobserwujesz różne zachowania ptaków wodnych. Niektóre z nich potrafią nurkować. Policz, ile sekund potrafią spędzić pod wodą. Czy wypływają w tym samym miejscu, czy pokonują pod wodą jakieś odległości? Który jest najlepszy w nurkowaniu?

Zadanie 5. Zgadywanki

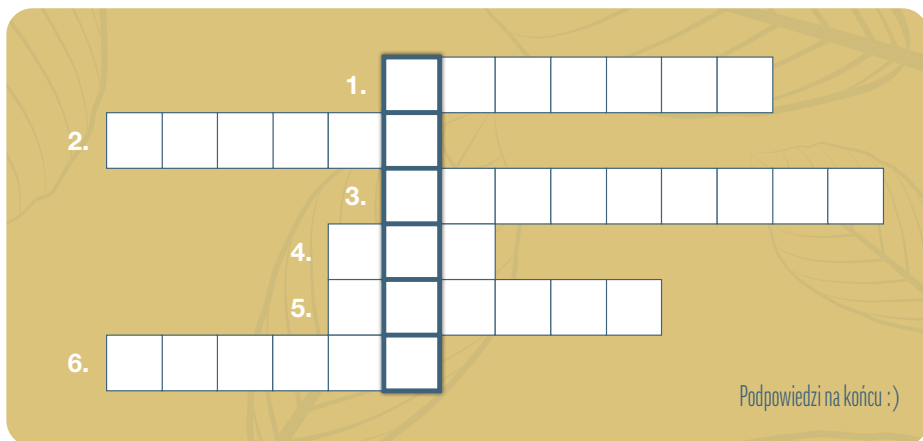
1. *Delikatna roślina, a śniegi przebija,
Kwiaty ma białe, wiosną zakwita,
Gdy innych kwiatów jeszcze nie ma
wcale.*
2. *W lesie kwitnie wczesną wiosną,
Zanim liście na drzewach wyrosną.
Dywany tworzy białe,
Dno lasu zdobi doskonale.*

Podpowiedzi na końcu :)

Zadanie 6. Krzyżówka

Rozwiąż krzyżówkę i znajdź hasło.

1. Owad, który ślizga się po powierzchni wody
2. Bogatka, modraszka lub czubatka
3. Owad, puszysta kulka, brzęczy w kwiecie
4. Drzewo, którego owocem jest bukiew
5. Inaczej nenufary lub lilie wodne
6. Pora na pobudkę dla przyrody

Zadanie 7. Pamiętkowe selfie

W trakcie wycieczki w Parku Śląskim znajdź swoje ulubione drzewo. Zrób sobie pamiętkowe zdjęcie w jego towarzystwie.

BRAWO! Jesteście super!

Opracowanie:
Fundacja Ziemia i Ludzie

Za inspirację dziękujemy:
stuchaczom UTW w Łazach i Fundacji Park Śląski

Strona projektu:
www.naturanapokolenia.pl